

Łódź, dnia 10 marca 2023 roku

Pan
Tomasz Stolarczyk
Wójt Gminy Rząśnia

WK – 602/11/2023

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Rząśnia¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2020 - 2022 dotyczące przede wszystkim: sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych; prowadzenia rachunkowości; wykonania budżetu, w tym realizacji wydatków; sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; realizacji dochodów podatkowych i dochodów z majątku; udzielania dotacji jednostkom spoza sektora finansów publicznych; wydatków osobowych; udzielania zamówień publicznych i realizacji inwestycji; ewidencji i inwentaryzacji majątku; udzielania pomocy finansowej innym jednostkom samorządowym. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły w szczególności²:

I.

W zakresie audytu wewnętrznego

Umowa nr 20/2021 z dnia 1 lutego 2021 roku, której przedmiotem było świadczenie usługi audytu wewnętrznego w roku 2021 nie zawierała kontrasygnaty Skarbnika Gminy, co naruszało art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 40), zgodnie z którym - jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 12 września – 4 listopada 2022 roku. Protokół został podpisany przez inspektorów kontroli RIO w Łodzi w dniu 17 stycznia 2023 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

W zakresie długu

Jednostka w 2021 roku zawarła umowy z Orange Polska S.A., w ramach których zobowiązała się do ratalnej spłaty urządzeń w postaci modemów mobilnych, okres spłaty ustalono na 24 miesiące.

Gmina Rząśnia nie uznała zakupu modemów mobilnych za tytuł dłużny. Stosownie do art. 72 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.) - tytuły dłużne obejmują zobowiązania finansowe wynikające ze stosunków prawnych, które nazwą odpowiadają tym tytułom dłużnym, oraz z innych stosunków prawnych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do skutków wynikających z papierów wartościowych opiewających na wierzytelności pieniężne, umów kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów.

Na zaciągnięcie zobowiązań wynikających z powyższych umów nie ustalono limitu w uchwale budżetowej, na podstawie art. 212 ust. 1 pkt 6a ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że uchwała budżetowa określa limit zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 6 ustawy.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Nieprawidłowo ewidencjonowano w księgach rachunkowych jednostki budżetowej - Urzędu Gminy Rząśnia dochody wykonane przez budżet (organ). Rachunek bankowy wskazany przez jednostkę jako właściwy do przekazywania należnych dochodów z urzędów skarbowych był rachunkiem jednostki budżetowej, w związku z czym w Urzędzie Gminy w Rząśni najpierw księgowano wpływ środków: Wn130/Ma221 bez klasyfikacji budżetowej, Wn222/Ma130 - codzienne przekazanie środków na rachunek organu; a następnie poleceniami księgowania kwartalnie ujmowano należne dochody: Wn130/Ma221 - dochody wykonane wg klasyfikacji budżetowej, Wn221/Ma720 - przypis należności wg klasyfikacji budżetowej, Wn222/Ma130 - przekazanie środków na rachunek organu, Wn221/Ma221 - zapis techniczny dla czystości obrotów konta 221

Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342) - do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych. Zatem w przychodach Urzędu należało ująć dochody wykonane, zaewidencjonowane na koncie 901 organu, a nie należności.

Ponadto, z wyżej przytoczonego przepisu nie wynika również, że dochody budżetu nieujęte w planach innych gminnych jednostek budżetowych są dochodami urzędu JST, ale stanowi, że dochody te są przychodami urzędu. Rozwiązanie to wyklucza ujmowanie tych dochodów na koncie 130. Na koncie 221 w urzędzie JST (w jednostce budżetowej) nie należy dokonywać żadnych

przypisów należności z tytułu dochodów ustawowo realizowanych w budżecie gminy, ponieważ prowadzi to do dublowania należności z tego samego tytułu. Wykonując obowiązek zawarty w § 9 wskazanego rozporządzenia należało ograniczyć się jedynie do dokonania w księgach rachunkowych Urzędu jednego księgowania zapisem Wn 800 – Fundusz jednostki i Ma 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych, w kwocie będącej sumą dochodów budżetu ujętych na koncie 901 (dochody budżetu nieujęte w planach finansowych innych gminnych jednostek budżetowych). W końcu roku saldo konta 720 przeniesione winno być na konto 860 – Wynik finansowy.

Należy też podkreślić, że zgodnie z opisem zasad funkcjonowania konta 130 zawartym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia - zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem, co wyklucza ewidencję na podstawie dowodu PK (polecenie księgowania). Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny.

2. Gmina Rząśnia nie ewidencjonowała wszystkich dowodów księgowych dotyczących zakładanych lokat bankowych. Gmina zawarła umowę ramową o prowadzenie rachunków lokat terminowych dla przedsiębiorców nieposiadających rachunku rozliczeniowego w Banku Millenium S.A. W ramach zawartej umowy Bank zobowiązał się do prowadzenia rachunków lokat terminowych od dnia 25 marca 2014 roku. Umowa przewidywała, że na rachunkach lokat deponowane będą środki pieniężne przelewane z rachunku należącego do Gminy Rząśnia prowadzonego w innym banku za pośrednictwem rachunku rozliczeń lokat prowadzonego w Banku Millenium S.A. Rachunek do rozliczeń lokat otwierany jest i prowadzony bezpłatnie, środki na rachunku nie są oprocentowane, a rozliczenia są dokonywane wyłącznie w formie bezgotówkowej. Klient zobowiązany jest umową do przelewu środków z innego Banku na rachunek do rozliczeń lokat najpóźniej w terminie, który umożliwi wpływ środków na rachunek do rozliczeń lokat w dniu, od którego rozpoczyna się lokata.

Analizie poddano lokowanie środków objętych ww. umową w roku 2021. Według wyciągów bankowych rozliczeniowego rachunku zasilającego rachunek lokat w roku 2021 jednostka siedmiokrotnie otwierała lokaty terminowe. Mimo posiadania wyciągów bankowych poszczególnych lokat, jak również wyciągów bankowych rachunku rozliczeniowego tych lokat, jednostka nie ujmowała ich w ewidencji księgowej. Jedyny zapis jaki w roku 2021 wprowadzono do ksiąg rachunkowych organu na koncie lokaty terminowej 133-3, to pod datą 4 listopada 2021 roku Wn133-1/Ma133-3 - zwrot środków z tytułu zamknięcia lokaty terminowej i przekazania ich na rachunek budżetu gminy. Powyższe stanowiło naruszenie art. 20 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.), z którego wynika, że do ksiąg rachunkowych należy wprowadzić każde zdarzenie, które tego okresu dotyczy. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej.

3. W zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych: Rb-27S i Rb-28S oraz Rb-N w zakresie Urzędu Gminy w Rzęśni oraz Gminy Rzęśnia stwierdzono następujące uchybienia:
- sprawozdanie Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki budżetowej Urzędu Gminy w Rzęśni, za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku oraz sprawozdanie Rb-28S - z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki budżetowej Urzędu Gminy w Rzęśni, za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2021 roku, nie zostały sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym, do czego obligowały przepisy § 9 ust.3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.);
 - porównując dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27S z danymi w sprawozdaniu Rb-N - o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2021 roku, stwierdzono że jednostka należności z tytułu dostaw towarów i usług w sprawozdaniu Rb-N wykazała w kwotach netto. Zgodnie jednak z przepisami Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2396 ze zm.) - części A sprawozdania Rb-N należy wykazać wartość nominalną należności oraz wybranych aktywów finansowych. Przez wartość nominalną rozumieć należy całą kwotę należności włącznie z podatkiem od towarów i usług;
 - jednostka na koniec roku 2021 na koncie 226 - Długoterminowe należności budżetowe, wykazała saldo Wn w kwocie 492.162,84 zł. Mimo posiadania należności długoterminowych jednostka nie ujęła ich w sprawozdaniu Rb-N, co naruszało przepisy ww. Instrukcji. Stosownie do §12 ust.2 Instrukcji - w sprawozdaniu Rb-N, w pozycjach odnoszących się do należności według poszczególnych tytułów, wykazuje się kwoty należności ogółem, w tym należności długoterminowe, przy czym przez pojęcie "należności długoterminowe" rozumie się należności, których pierwotny termin spłaty czy też wykupu jest dłuższy niż rok;
 - w sprawozdaniu Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału 2021, w pozycji N3.2.
 - Depozyty na żądanie, w kolumnie banki, wykazano kwotę 10.209.220,51 zł. Kwota ta była nieprawidłowa, ponieważ w myśl rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych - w sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał - jednostka nie wykazuje środków znajdujących się na rachunku bankowym na koniec IV kwartału, otrzymanych od innej jednostki lub na rzecz innej jednostki, które będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego, np. dotacji. Takie środki wykazuje jednostka, której zostały one zwrócone w kwartale następnego roku budżetowego i zaliczone przez nią do środków poprzedniego okresu sprawozdawczego, czyli IV kwartału. Jednostka nie wykazuje również środków, które otrzymała na rachunek, a które dotyczą wykonania zobowiązań przyszłego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku

budżetowego. Takie środki jako depozyt wykazuje jednostka, która przekazała te środki np. na wynagrodzenia dla pracowników innej jednostki ponoszone w następnym okresie sprawozdawczym, tj. w I kwartale roku budżetowego. Gmina Rzaśnia nie skorygowała wartości depozytów na rachunku bankowym o wskazane powyżej kwoty, np. o subwencję, czy też dotacje;

- przez przyjęty błędny sposób ewidencji dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, w sprawozdaniach Rb-27S dla Urzędu Gminy w Rzaśni, był wykazywany podatek od towarów i usług. Jednostka ewidencjonowała dochody w sposób następujący: Wn221/Ma720 - przypis w kwocie netto z klasyfikacją budżetową; Wn221/Ma225 - przypis podatku od towarów i usług bez klasyfikacji; Wn130/Ma221 kwota brutto z klasyfikacją.

Kwota podatku od towarów i usług była wyksięgowywana z klasyfikacji budżetowej w momencie sporządzania deklaracji VAT za dany okres. Deklarację VAT - zgodnie z polityką rachunkowości - jednostki podlegające centralizacji sporządzają do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, Deklaracja skonsolidowana Gminy Rzaśnia - do 25 dnia miesiąca następnego miesiąca. Zatem, do dnia sporządzenia deklaracji częściowej i wyksięgowania podatku otrzymanego w danym miesiącu w klasyfikacji budżetowej pozostają środki tego podatku, które zawyżają wartość dochodów wykonanych. W katalogu źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego, określonym w ustawie z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz. 2267 ze zm.), podatek od towarów i usług nie został wskazany jako źródło dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 931 ze zm.) - podatek ten jest dochodem budżetu państwa. Tym samym, z klasyfikacją budżetową winny być ujmowane kwoty netto i w takich wartościach prezentowane w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S - z wykonania dochodów budżetowych.

4. Stwierdzono nieprawidłowości w danych wykazanych w bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (organu) i w bilansie jednostki budżetowej - Urzędu Gminy w Żarnowie, sporządzonych za 2021 rok:

bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

- w pozycji Zobowiązania finansowe długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) wykazano saldo konta 260 - 10.421.398,73 zł, a w pozycji Zobowiązania finansowe krótkoterminowe (do 12 miesięcy) jednostka wykazała kwotę 0,00 zł. Wszystkie zobowiązania finansowe z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wykazano błędnie w pozycji I.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy). Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy o rachunkowości - przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Ustalono, iż kwota zobowiązań podlegająca spłacie w roku 2022 to 3.235.876,80 zł, a w kolejnych latach - 7.185.521,93 zł i takie wartości winny być wykazane w pozycjach dotyczących zobowiązań krótkoterminowych i długoterminowych.

bilans jednostki budżetowej - Urzędu Gminy w Rzaśni:

- w pozycji A.III. - Należności długoterminowe, jednostka wykazała saldo konta 226 - Długoterminowe należności budżetowe, kwotę 492.162,84 zł, na którą składały się też należności, które zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości stanowiły należności krótkoterminowe (obejmują one ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego). Tym samym raty należne w roku 2022 są dla jednostki należnościami krótkoterminowymi, a nie długoterminowymi. W związku z powyższym, w bilansie za rok 2021 należności krótkoterminowe winny być wykazane w kwocie wyższej o 17.057,44 zł, a długoterminowe winny być pomniejszone o wskazaną wartość;
- należności długoterminowe na początek roku 2021 wykazano w wysokości 18.840,00 zł, mimo iż saldo konta 226 wynosiło 0,00 zł. Ustalono, że jednostka ujęła tu salda Wn konta 234 i 240/12 dotyczące pożyczek udzielonych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Pożyczki udzielone pracownikom z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie stanowią należności długoterminowych, są pomocą socjalną udzieloną przed administratorem funduszu, tym samym stanowią pozostałe należności;
- w pozycji B.II.1. - Należności z tytułu dostaw towarów i usług, wykazano kwotę 129.968,42 zł, na którą składało się saldo analityczne konta 221 – 221/5 – 127.459,00 zł oraz kwota 2.509,42 zł dotycząca faktur zakupowych korygujących – nadpłaty, która zdaniem jednostki winna znajdować się na saldzie Wn konta 201, a pomniejszyła saldo Ma konta. W systemie księgowym konto 201 wykazywało per saldo. Stąd w pozycji zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług, jednostka posiadając saldo Ma 201 187.955,79 zł, dodała do bilansu ręcznie kwotę 2.509,42 zł, o którą saldo było pomniejszone. Skarbnik Gminy złożyła wyjaśnienie w sprawie niezgodności salda konta 201 z bilansem, opisując przedmiotową sytuację;
- w pozycji B.II.4. Pozostałe należności, wykazano kwotę 5.936.634,23 zł, jednak z sald kont zespołu 2 wynikała kwota 5.925.404,48 zł – różnica 11.229,75 zł. Wskazana różnica dotyczyła nieprawidłowej budowy kont, gdzie system generował per salda kont zespołu 2, stąd ręcznie jednostka dodawała kwotę nadpłat dochodów zarówno do pozycji pozostałe należności, jak i do pozycji pozostałe zobowiązania;
- w pozycji B.III.2. - Środki pieniężne na rachunkach bankowych, wykazano kwotę 1.380.352,28 zł, stanowiącą saldo konta 130 – Rachunek bieżący jednostki, które zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na koniec roku ulega likwidacji poprzez przelanie niewykorzystanych środków na rachunek budżetu gminy. Jednostka tego nie uczyniła pozostawiając na saldzie konta 130 środki dotyczące realizowanych projektów, co naruszało przepisy rozporządzenia;
- w pozycji B.II.5. - Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe

i z tytułu dochodów budżetowych, na początek roku budżetowego 2021 (tym samym w bilansie za rok 2020) jednostka wykazała kwotę 36.428,56 zł stanowiąca saldo Wn konta 222 – 60,00 zł oraz konta 224 Rozrachunki budżetu - 36.368,56 zł – niezwrócone z końcem roku dotacje udzielone z budżetu gminy. Jak wynika z nazwy pozycji bilansowej, rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych - ujmuje się tu salda kont 222 - Rozliczenie dochodów budżetowych oraz konta 223 - Rozliczenie wydatków budżetowych, z kolei saldo konta 224 - Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich, stanowi pozostałe należności/zobowiązania.

5. Sposób ewidencji zobowiązań w księgach rachunkowych Urzędu Gminy w Rzaśni był nieprawidłowy. Jednostka w księgach rachunkowych Urzędu Gminy ewidencjonowała zobowiązania (faktury, rachunki, noty) na podstawie dokumentów „polecenie księgowania” (PK), łącznie – w jednym dokumencie PK ewidencjonowano wszystkie zobowiązania, które należało ująć pod daną datą. Według Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo- księgowych, stanowiącej załącznik nr 7 do zarządzenia Wójt Gminy nr 17/2010 z dnia 30 czerwca 2010 roku - dokumenty księgowe są tą częścią dokumentu, który stwierdza dokonanie lub rozpoczęcie operacji gospodarczych i podlegają ewidencji księgowej. Dokumenty te są podstawowym uzasadnieniem zapisów księgowych. W § 9 Instrukcji określono, że dokumentem księgowym dotyczącym zakupu towarów i usług oraz rozrachunków jest oryginał faktury (rachunku) dostawcy. Tym samym, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy powinny być ewidencjonowane znajdować faktury, a nie sporządzone na ich podstawie polecenia księgowania, w których ujmuje się wszystkie zobowiązania danego dnia. Polecenie księgowania jest bowiem dokumentem wewnętrznym, który tworzony jest w przypadku niemożności posiadania dokumentu źródłowego w zakresie danej operacji gospodarczej.
6. W kolumnie Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych wykazano sprawozdawczości, na dzień 31 grudnia 2021 roku: w rozdziale 75615, § 0340 kwotę 5.507,00 zł, a powinna zostać wykazana kwota 5.505,34 zł (zawyżenie o 1,66 zł); w rozdziale 75616, § 0340 kwotę 256.245,00 zł, a powinna zostać wykazana kwota 256.207,26 zł (zawyżenie o 37,74 zł). Według stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku wykazano: w rozdziale 75615, § 0340 kwotę 10.437,00 zł, a powinna zostać wykazana kwota 10.976,08 zł (zaniżenie o 539,08 zł); w rozdziale 75616, § 0340 kwotę 122.280,00 zł, a powinna zostać wykazana kwota 126.847,62 zł (zaniżenie o 4.567,62 zł).

W zakresie gospodarki kasowej

Jednostka do ewidencjonowania operacji gospodarczych, polegających na płatności kartą, stosowała nieprawidłowe konto 101 - Kasa. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - konto 101 – Kasa, służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się w kasach jednostki. Saldo Wn konta oznacza stan gotówki w kasie. Płatność kartą w pomieszczeniu kasy Urzędu

nie oznacza, że jednostka przyjmuje gotówkę do kasy. Operacje te są bezgotówkowe, zatem do ich ewidencji nie należy używać konta 101, właściwe jest w tym zakresie 141 - Środki pieniężne w drodze.

W zakresie sprawozdania Rb-NDS

W sprawozdaniu Rb-NDS, w kwocie wolnych środków została uwzględniona kwota 5.000.000,00 złotych, która dotyczy środków skradzionych jednostce w 2021 roku (kwota zaksięgowana na koncie 240). Środki te nie powinny zostać wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS, ponieważ jednostka faktycznie (kasowo) nimi nie dysponuje, a odzyskanie powyższej należności jest niepewne, a jednostka nie jest w stanie określić w jakim terminie może to nastąpić. Środków, co do których nie ma pewności, że zostaną wprowadzone do budżetu w roku budżetowym (lub potencjalnie mogą zostać wprowadzone) nie należy ujmować w sprawozdaniu jako środków mogących posłużyć do bieżącej realizacji budżetu. Gmina planując w budżecie środki powinna uwzględniać tylko takie przychody, które mogą zostać faktycznie (kasowo) wykonane w danym roku budżetowym lub zostały wykonane w latach poprzednich. Wobec powyższego, dla rzetelnego zobrazowania przepływów finansowych, w sprawozdaniu Rb-NDS za 2021 rok, kwotę utraconych środków pieniężnych (przekazanych tytułem lokaty) należało ująć jako rozchód (inne cele), co pozwoliłoby w kolejnym roku rzetelnie zaprezentować kwotę wykonanych przychodów z lat poprzednich, pozostających faktycznie do dyspozycji jednostki i mogących stanowić np. źródło finansowania deficytu budżetu.

W zakresie dochodów z tytułu podatków

1. Stwierdzono przypadki braku przeprowadzania weryfikacji składanych przez podatników deklaracji podatkowych na podatek od nieruchomości, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 ze zm.), który stanowi, że organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Brak przeprowadzania weryfikacji składanych przez podatników deklaracji – osoby prawne prowadzi do nieprawidłowego opodatkowania gruntów i budynków. Przypadki braku przeprowadzenia weryfikacji deklaracji podatkowych odnotowano u podatników o następujących numerach kont podatkowych:

podatnik numer konta (...)³

Analiza złożonych przez podatnika deklaracji na podatek od nieruchomości za 2021 i 2022 rok wykazała, że podatnik wykazał następujące przedmioty opodatkowania: grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 12.219 m², budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej o powierzchni 2.961,66 m² oraz budowle o wartości

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

62.400,00 zł. Ustalono, że podatnik jest właścicielem 5 działek o łącznej powierzchni 1,2219 ha, (...) ⁴ które prawidłowo w całości zostały opodatkowane jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Analiza ortofotomapy SIP wykazała, że na działkach tych znajduje się utwardzenie z kostki betonowej, która nie została wskazana w wartości budowli. Podatnik wskazał jako budowle jedynie: ogrodzenie, wiatę drewnianą i zadaszenie na pojazdy. Łączny podatek za 2022 rok został obliczony w wysokości 90.067,00 zł. Powyższe wskazywało na zaniżenie wartości budowli podlegających opodatkowaniu.

W trakcie kontroli RIO podatnik złożył korektę deklaracji na podatek od nieruchomości, w której wykazał dodatkowo w budowlach – kostkę brukową na drogach o wartości 115.985,00 zł. W związku z powyższym łączny podatek od nieruchomości za 2022 rok wyniósł po korekcie 92.386,00 zł, dokonano przypisu w kwocie 2.319,00 zł. Ze złożonych wyjaśnień wynikało, iż kostka brukowa została ułożona w grudniu 2021 roku i w związku z powyższym podlegała opodatkowaniu od 2022 roku. W dniu 24 października 2022 roku podatnik dokonał wpłaty w wysokości 1.930,00 zł (za styczeń-październik z tytułu przypisu) oraz 93,00 zł odsetek.

podatnik numer konta (...) ⁵

W dniu 22 lutego 2021 roku podatnik złożył deklarację na podatek od nieruchomości na 2021 rok, w których zgłosił do opodatkowania 8.237 m² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej i wyliczył podatek w wysokości 8.154,63 zł. Grunty te wynikały z posiadanych na mocy umowy dzierżawy działek (...) ⁶, o łącznej powierzchni 0,8237 ha. W tym samym dniu, tj. 22 lutego 2021 roku, podatnik złożył korektę deklaracji na podatek od nieruchomości na 2021 rok, obowiązującą od dnia 1 lutego 2021 rok, w której zgłosił dodatkowo do opodatkowania 10.479,00 m² gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej i wyliczył podatek w wysokości 10.374,00 zł. Korekta została złożona w związku z zawartą w dniu 1 lutego 2021 roku umową dzierżawy nr 5/.SAG/2021 pomiędzy Gminą Rząśnia a podatnikiem. Zgodnie z zawartą umową działki (...) ⁷ o łącznej powierzchni 1,0479 ha zostały oddane w dzierżawę na okres

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

od 1 stycznia 2021 roku do 30 sierpnia 2046 roku. Stwierdzono, iż nieprawidłowo został obliczony podatek dotyczący nowo wydzierżawionych gruntów. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 70) - obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku. Biorąc pod uwagę treść powyższego przepisu oraz datę zawarcia umowy dzierżawy, działki o łącznej powierzchni 10.479 m² powinny zostać zgłoszone do opodatkowania od 1 marca 2021 rok, a należny podatek powinien wynieść 8.868,00 zł, tj. 10.749 m² x 0,99 zł stawka za 1 m² = 10.479 zł; (10.479 zł :12 miesięcy) x 10 miesięcy = 8.645,18 zł.

Ponadto analiza księgowania dokonanych na koncie analitycznym podatnika wykazała, że w dniu 22 lutego 2021 roku organ podatkowy dokonał przypisu jedynie w kwocie 10.374,00 zł. Kwota ta została w trakcie roku wpłacona w całości przez podatnika. Organ podatkowy nie dokonał zaksięgowania podatku w wysokości 8.155,00 zł.

W wyniku powyższego błędu podatnikowi zaksięgowano jedynie kwotę 10.374,00 zł i dokonał on powyższej wpłaty, zamiast prawidłowo 16.800,00 zł (8.155,00 + 8.645,00 zł). Błędnie zastosowano podatnikowi zwolnienie na mocy uchwały Rady Gminy Rząśnia nr XII/56/2015 z dnia 7 października 2015 roku w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej na terenie Gminy Rząśnia, która obowiązywała do dnia 31 grudnia 2020 roku.

W trakcie kontroli RIO podatnik złożył korektę deklaracji na podatek od nieruchomości na 2021 rok, w której zgłosił prawidłowo do opodatkowania grunty o powierzchni 8.237 m², w okresie od stycznia do grudnia oraz grunty o powierzchni 10.479 m² w okresie od marca do grudnia 2021 roku, łączny podatek został obliczony w wysokości 16.800,00 zł; organ podatkowy dokonał przypisu w wysokości 6.426,00 zł.

2. Stwierdzono przypadki braku przeprowadzania weryfikacji składanych informacji podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego (osoby fizyczne), na podstawie art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa. Brak przeprowadzania weryfikacji składanych przez podatników deklaracji/informacji prowadził do braku opodatkowania gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Przypadki braku przeprowadzenia weryfikacji deklaracji podatkowych odnotowano u podatników o następujących numerach kont podatkowych:

podatnik numer konta (...)⁸

Na 2021 i 2022 rok podatnikowi wydano decyzje w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego, z których wynikało, że opodatkowano 1,6607 ha gruntów rolnych, 80 m² powierzchni budynków mieszkalnych, 6.359 m² powierzchni gruntów pod działalność gospodarczą, 25 m² powierzchni budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

do 25 m, 75 m² powierzchni budynków związanych prowadzeniem działalności gospodarczej powyżej 25 m oraz 175 m² powierzchni budynków pod działalność gospodarczą powyżej 100 m. Podatnik jest właścicielem 11 działek o łącznej powierzchni 7,242 ha, (...) ⁹ i na 4 z nich prowadzi działalność gospodarczą. Analiza ortofotomapy SIP wykazała, że 4 działki powinny zostać w całości wskazane jako zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej. W trakcie kontroli RIO podatnik złożył Informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, Informację o gruntach i Informację o lasach. W wyniku złożonych informacji podatnikowi w dniu 19 września 2022 roku wydano decyzję w sprawie zmiany wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego na 2022 rok na kwotę 8.982,00 zł (+88,00 zł);

podatnik numer konta (...) ¹⁰

Na 2021 i 2022 rok podatnikowi o numerze konta (...) ¹¹ wydano decyzje w sprawie ustalenia wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego, z których wynikało, że opodatkowano 10,6420 ha gruntów rolnych, 0,3800 ha lasów, 110 m² powierzchni budynków mieszkalnych, budowle o wartości 2.000,00 zł, 1.280 m² powierzchni gruntów pod działalność gospodarczą, 25 m² powierzchni budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej do 25 m, 75 m² powierzchni budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej powyżej 25 m. Podatnik jest właścicielem 21 działek (...) ¹², a działalność gospodarcza prowadzona jest na 3 działkach. Podatnik składając Informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych wskazał, że grunty o powierzchni 1.280 m² związane z prowadzeniem działalności gospodarczej znajdują się na działce (...) ¹³ i na tej działce znajduje się budynek zajęty na prowadzenie działalności gospodarczej – 96 m² oraz budowle o wartości 2.000,00 zł i tyle zostało opodatkowane przez organ podatkowy. Analiza ortofotomapy SIP wykazała, że grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej usytuowane

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

są na działkach (...) ¹⁴ o powierzchni większej o ok. 2000 m² - wg wstępnego obmiaru - niż wskazana w Informacji podatkowej oraz objęta opodatkowaniem.

W trakcie kontroli RIO podatnik złożył Informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w której zgłosił do opodatkowania 1.880 m² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, 140 m² powierzchni budynków mieszkalnych, 96 m² powierzchni budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budowlę o wartości 2.000,00 zł. W związku ze złożoną Informacją podatnika organ podatkowy w dniu 26 października 2022 roku wydał decyzję w sprawie zmiany wymiaru łącznego zobowiązania podatkowego, na mocy której dokonał przypisu w wysokości 153,00 zł.

3. W przypadku decyzji znak UGF.3110.4.2021.JK z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w wysokości 50% kwoty podatku od nieruchomości za styczeń 2021 roku (298,00 zł) wraz z odsetkami za zwłokę od tej zaległości, stwierdzono że decyzja została wydana z naruszeniem terminu wynikającego z art. 139 § 1 i § 4 oraz art. 140 ustawy Ordynacja podatkowa. Ze wskazanych przepisów wynikało, że załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej. Do terminów wskazanych powyżej nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu. Z treści art. 140 wynika obowiązek organu podatkowego zawiadomienia strony o niezakończonym postępowaniu w właściwym terminie, z podaniem przyczyn niedotrzymania terminu i wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy. Ten sam obowiązek ciąży na organie podatkowym również w przypadku gdy niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu.
4. Stwierdzono dokonanie odpisów wynikających z wydanych przez organ podatkowy decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych na kontach analitycznych podatników z datą wydania decyzji, co naruszało § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., nr 208, poz. 1375). Z treści wskazanego przepisu wynikało, że do udokumentowania przypisów lub odpisów służą decyzje. Zgodnie z art. 212 ustawy Ordynacja podatkowa - organ podatkowy, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia; decyzje o których mowa w art. 67d (umorzenie zaległości podatkowej z urzędu), wiążą organ podatkowy od chwili ich wydania. Powyższe wskazuje, że odpisy na kontach podatników powinny być

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

dokonywane na podstawie doręczonej stronie decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej.

5. Organ podatkowy posiadając wiedzę o nabytych i zbytych przez podatników środkach transportowych, na podstawie Informacji podatkowych dla Gminy Rzęśnia przekazywanych ze Starostwa Powiatowego w Pajęcznie, nie wzywał podatników w przypadku nabycia pojazdów, we wskazanych szczegółowo w protokole kontroli przypadkach, do złożenia deklaracji lub złożenia korekt deklaracji podatkowych na podstawie art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Konsekwencją braku złożenia deklaracji po wezwaniu przez organ podatkowy powinno być wszczęcie postępowania na podstawie art. 165 Ordynacji podatkowej w celu wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego (art. 21 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa).
6. Stwierdzono przypadki braku przeprowadzania weryfikacji składanych przez podatników deklaracji na podatek od środków transportowych, na podstawie art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa. Brak przeprowadzania weryfikacji deklaracji prowadził do braku opodatkowania środków transportowych. Przypadki braku przeprowadzenia weryfikacji co do złożenia deklaracji oraz poprawności wykazanych danych w deklaracjach podatkowych odnotowano u podatników o następujących numerach kont podatkowych:

podatnik nr konta (...) ¹⁵

Podatnik złożył korektę deklaracji na podatek od środków transportowych w dniu 6 grudnia 2021 roku, zgłaszając do opodatkowania nabyte w dniu 8 października 2021 roku dwa środki transportowe. Analiza informacji podatkowej ze Starostwa Powiatowego w Pajęcznie dla Gminy Rzęśnia wykazała, iż jako data nabycia została wskazana w obu przypadkach data 27 sierpnia 2021 roku. W związku z rozbieżnościami dotyczącymi dat nabycia środków transportowych organ podatkowy ustalił, na podstawie faktur przedstawionych przez podatnika, że nabycie obu środków transportowych nastąpiło faktycznie w dniu 27 sierpnia 2021 roku, a zarejestrowanie w Starostwie Powiatowym w Pajęcznie w dniu 1 października 2021 roku. W związku z powyższym brak było objęcia pojazdów podatkiem od środków transportowych za wrzesień i październik 2021 roku. W trakcie kontroli RIO podatnik złożył korektę deklaracji na podatek od środków transportowych na 2021 rok, w której prawidłowo opodatkował nabyte pojazdy;

podatnik numer konta (...) ¹⁶

Stwierdzono, że podatnik o nr konta (...) ¹⁷ nie wykazał w deklaracji na podatek od środków transportowych do opodatkowania i w związku z tym nie został opodatkowany:

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- za rok 2019 środek transportowy o nr rej. EPJ... (12 miesięcy – 560,00 zł);
- za rok 2020 środek transportowy o nr rej. EPJ... (12 miesięcy – 450,00 zł) oraz EPJ... (4 miesiące – 203,00 zł);

podatnik numer konta (...) ¹⁸

Stwierdzono, że za rok 2020 nieprawidłowo został opodatkowany środek transportowy o nr rej. EPJ... kwotą 450,00 zł zamiast 442,00 zł (10 miesięcy ze stawki 530,00 zł).

podatnik numer konta (...) ¹⁹

Podatnik o numerze konta (...) ²⁰ złożył deklarację na podatek od środków transportowych na 2022 rok w dniu 12 września 2022 roku (powstanie obowiązku podatkowego w trakcie roku podatkowego), na łączną kwotę 19.360,00 zł i wskazał do opodatkowania 13 środków transportowych.

Analiza powyższej deklaracji wykazała, że podatnik wskazał należny podatek przy każdym środku transportowym ołówkiem, podsumowanie deklaracji zostało dokonane długopisem w prawidłowej wysokości.

W okresie wcześniejszym podatnik nie był opodatkowany jako osoba prawna na terenie Gminy Rząśnia pomimo iż podatnik został wpisany do Rejestru Przedsiębiorców, prowadzonego przy Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 25 listopada 2016 roku. Podatnik powinien zgłosić do opodatkowania środki transportowe także w latach 2018 – 2021 (wysokość podatku za 2018 rok – 2.583 zł; za 2019 rok – 7.050 zł; za 2020 rok – 8.833.34 zł; za 2021 rok – 12.650 zł).

W trakcie kontroli RIO do Urzędu Gminy wpłynęły deklaracje złożone przez podatnika za lata 2018-2021 roku.

podatnik numer konta (...) ²¹

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Analiza Informacji podatkowych dla Gminy Rzęśnia dotycząca nabycia/zbycia środków transportowych z terenu gminy, wykazała że w Informacji za okres od 1 do 31 sierpnia 2021 roku Starostwo Powiatowe w Pajęcznie (wpływ do Urzędu Gminy w dniu 7 września 2021 roku) wskazało nabycie dwóch środków transportowych przez podatnika.

Podatnik nie złożył deklaracji na podatek od środków transportowych w 2021 i 2022 roku, co stanowiło naruszenie art. 9 ust. 6 pkt 1 i 3 w zw. z ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Ze wskazanych przepisów wynikało, że obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego - od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty. Podmioty (osoby prawne) są obowiązane składać w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu, deklaracje na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku oraz wpłacać obliczony w deklaracji podatek od środków transportowych - bez wezwania - na rachunek budżetu właściwej gminy.

W trakcie kontroli RIO podatnik złożył deklaracje na podatek od środków transportowych na 2021 i 2022 rok. Naliczony podatek za 2021 rok wyniósł 1.256,00, a w 2022 roku 2.541,00 zł.

7. Organ podatkowy podejmował czynności windykacyjne (lub ich nie podejmował wcale) z naruszeniem przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1483 - obowiązującego do dnia 30 lipca 2020 roku), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1294) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Pieniężnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083 - obowiązuje od dnia 25 listopada 2020 roku).

W zakresie dochodów z majątku

1. Rada Gminy Rzęśnia nie podjęła uchwały w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz organu lub osoby uprawnionych do udzielania ulg, na podstawie art. 59 ust.2 ustawy o finansach publicznych.
2. Rada Gminy Rzęśnia nie uchwaliła wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, na podstawie art. 21 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 172 ze zm.).

3. Od nieterminowych wpłat czynszów z tytułu najmu lokalu mieszkalnego, najmu lokali użytkowych oraz z tytułu dzierżawy nie pobierano należnych odsetek. W opisanych szczegółowo w protokole kontroli przypadkach jednostka nie naliczała odsetek za zwłokę w zapłacie należności, na podstawie art. 481 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1360 ze zm.), zgodnie z którym - jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych - jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.
4. W przypadku dwóch umów najmu lokali mieszkalnych jednostka nie dokonała waloryzacji stawki czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów. Umowy zawierały zapisy, że waloryzacja nie wymaga wypowiedzenia warunków umowy, a wynajmujący powiadomi najemcę o zmianie wysokości czynszu zgodnie ze wskaźnikiem, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
5. Umowa dzierżawy nieruchomości oznaczonej numerami 1689/3 i 1690/4, położonej w miejscowości Zielęcín, zawarta z JUST-MET Sp. z o.o. na okres 30 lat, tj. od dnia 1 września 2016 roku do dnia 31 sierpnia 2046 roku nie została poprzedzona sporządzeniem wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę. Brak sporządzenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę stanowił naruszenie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 344), zgodnie z którym - właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej i zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość.

W zakresie wydatków na wynagrodzenia

Wójtowi Gminy Rząśnia wybranemu w wyborach powszechnych w dniu 21 października 2018 roku Rada Gminy Rząśnia ustaliła wynagrodzenie dopiero w dniu 23 grudnia 2021 roku uchwałą nr XXX/232/2021 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Rząśnia. Do czasu podjęcia powyższej uchwały Wójtowi Gminy Rząśnia wypłacano wynagrodzenie w łącznej wysokości 10.180,00 zł na mocy uchwały Rady Gminy nr XLIV/289/2018 z dnia 27 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Rząśnia (uchwała podjęta w poprzedniej kadencji samorządu).

Należy zauważyć, że wybrany w wyborach wójt otrzymuje zaświadczenie od gminnej komisji wyborczej i składa ślubowanie na sesji rady zwołanej przez

komisarza wyborczego w ciągu 7 dni od dnia ogłoszenia zbiorczych wyników wyborów wójtów na obszarze kraju (Wójt Gminy Rzęśnia złożył ślubowanie w dniu 21 listopada 2018 roku). Po tym rada gminy podejmuje uchwałę ustalającą wynagrodzenie wójta gminy (patrz wyrok WSA z dnia 22 września 2009 r., sygn. III SA/Lu 396/09). Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 530) - czynności z zakresu prawa pracy wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy, wykonuje przewodniczący rady gminy, a pozostałe czynności – wyznaczona przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) osoba zastępująca lub sekretarz gminy, z tym że wynagrodzenie wójta ustala rada gminy w drodze uchwały. Z kolei art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym, stanowi że do właściwości rady gminy należy ustalanie wynagrodzenia wójta. Uchwała w sprawie ustalenia wynagrodzenia kształtuje treść stosunku pracy danej osoby i nie posiada uniwersalnego charakteru. Nie ma ona zatem odniesienia do wszystkich wójtów wybieranych na następną kadencję. Zgodnie z art. 73 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1510 ze zm.), stosunek pracy z wyboru rozwiązuje się z wygaśnięciem mandatu, tak więc wybór wójta na następną kadencję oznacza, że poprzedni stosunek pracy ulega rozwiązaniu, a nawiązuje się kolejny. Skoro tak, to rada gminy powinna podjąć uchwałę ustalającą wynagrodzenie wójta, niezależnie od tego, że stanowisko zostało objęte przez tę samą osobę.

W zakresie udzielania zamówień publicznych na usługi

1. Zawarcie umów nr 109/2019 z dnia 19 września 2019 roku i nr 141/2021 z dnia 14 października 2021 roku, których przedmiotem były usługi doradztwa podatkowego, nie zostało poprzedzone obliczeniem wartości zamówienia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.) oraz ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.), oraz stosownie do uregulowań wewnętrznych wprowadzonych zarządzeniem nr UGO.120.1.2021.PC Wójta Gminy Rzęśnia z dnia 7 stycznia 2021 roku w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza kwoty netto 130 tys. zł, a wcześniej zarządzeniem nr 8 Wójta Gminy Rzęśnia z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza 30 tys. euro.
2. Jednostka zawarła ww. umowy z pominięciem przepisów o zamówieniach publicznych. Jak wskazano powyżej zamawiający nie ustalił wartości zamówień, a kwoty wydatków poniesione na podstawie ww. umów przekroczyły 30.000 euro (w przypadku umowy z dnia 19 września 2019 roku) i 130.000 zł netto (w przypadku umowy z dnia 14 października 2021 roku). Druga z umów została zawarta na okres dwóch lat – mimo że wydatki poniesione na podstawie umowy poprzedniej, też zawartej na okres dwóch lat, znaczenie przekroczyły kwotę 130.000 zł netto – od której przekroczenia uzależnione było stosowanie procedur wynikających z ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.

Ponadto, wobec zapisów zawartych w umowach wskazujących, iż ulegają one rozwiązaniu w sytuacji, jeżeli wynagrodzenie wykonawcy przekroczyłoby kwotę, od której jest uzależnione stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych, należy wskazać iż przepisy te zakazywały podziału zamówienia na odrębne zamówienia, jeżeli prowadziłyby to do niestosowania przepisów ustawy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

3. Umów na doradztwo podatkowe nie ujęto w załączniku nr 2 do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, czyli w wykazie przedsięwzięć, pomimo, że umowy zawierane były na okres 24 miesięcy. Do zaciągnięcia zobowiązania z tytułu umowy na doradztwo podatkowe nie wystarczy upoważnienie do zaciągania zobowiązań na zadania, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działań jednostki. Zgodnie z art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań: 1) związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć; 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

W zakresie udzielania zamówień publicznych i inwestycji

1. W przypadku udzielania zamówienia pod nazwą Zakup robót budowlanych dotyczących przebudowy drogi dojazdowej (śródpolnej) do gruntów rolnych w miejscowości Stróża –Zielęcín, zamawiający wymagał wadium w wysokości 9.000,00 złotych. Kwota ta była wyższa niż 1,5% wartości zamówienia. Stosownie do art. 281 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych - w trybie podstawowym wadium nie może być większe niż 1,5% wartości zamówienia co w tym przypadku wynosiło maksymalnie 5.911,13 złotych.
2. Zamawiający nie dokonywał zwolnienia wadium złożonego w innej formie niż w pieniądzu poprzez złożenie oświadczenia gwarantowi, co stanowiło naruszenie art. 98 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, który stanowi, że zamawiający zwraca wadium wniesione w innej formie niż w pieniądzu poprzez złożenie gwarantowi lub poręczycielowi oświadczenia o zwolnieniu wadium.
3. W dniu 12 października 2021 roku 140/2021 została zawarta umowa pomiędzy Gminą Rząśnia a firmą Colas Polska sp. z o.o. dotycząca wykonania przebudowy zjazdu z drogi gminnej nr 109202E na działkę nr ewidencyjny 528/1 obręb Stróża i obręb Zielęcín. Zakres robót został określony w załączniku do umowy i obejmował: wykonanie frezowania nawierzchni, wykonanie rozbiórki krawężnika betonowego wraz z utylizacją, wykonanie rozbiórki nawierzchni wraz z ocięciem krawędzi, wykonanie koryta na gł. 43 cm, wykonanie warstwy stabilizacyjnej RM 2,5 MPA grubość 15 cm, wykonanie warstwy podbudowy z kruszywa łamanego grubość 20 cm, wykonanie oczyszczenia oraz skropienia, wykonanie warstwy ścieralnej grubość 5 cm, wykonanie pobocza z kruszywa grubość 15 cm.

Zamawiający ujął wydatki związane z powyższym zadaniem w § 427 klasyfikacji budżetowej (zakup usług remontowych). Z dokumentacji przedstawionej do kontroli (umowa wraz załącznikami i protokołem odbioru)

wynikało, że zamawiający dokonał przebudowy a nie remontu. Remont to przywrócenie stanu użytkowego środka trwałego, natomiast ulepszenie to przebudowa, rozbudowa, modernizacja lub rekonstrukcja środka trwałego. Nakłady na remont stanowią koszty okresu, w którym zostały poniesione i nie zwiększają wartości środka trwałego. W tym przypadku doszło do przebudowy środka trwałego, co powinno zostać zaklasyfikowane jako wydatek majątkowy, ulepszający środek trwały i zwiększający jego wartość.

4. W przypadku umowy zawartej w wyniku postępowania dotyczącego wykonania zagospodarowania terenu w miejscowości Biała, zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostało zwrócone w dniu 29 października 2020 roku. Zgodnie z § 7 umowy nr 57/2020 - zabezpieczenie powinno zostać zwrócone w ciągu 30 dni od daty odbioru końcowego. Protokół odbioru został podpisany w dniu 9 września 2020 roku. Zabezpieczenie nie zostało zwrócone w terminie, co naruszało art. 151 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, który stanowił, że zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane, a kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady nie mogła przekraczać 30% wysokości zabezpieczenia.

W zakresie ewidencji majątku i inwentaryzacji

1. Stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych na koncie 011 w roku 2020 i 2021:
 - przyjęto na stan środków trwałych nieruchomości gruntowe pod poszerzenie drogi gminnej nr 125, obręb Stróża, o łącznej powierzchni 0,3372ha – OT nr UGG.2611.8.2011 z dnia 22 listopada 2021 roku, wartość 39.452,40 zł. Dokument OT dotyczył kilku nieruchomości gruntowych, które wprowadzono na stan majątku jako jeden środek trwały, co było nieprawidłowe. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości – środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Tym samym każda z nieruchomości nabyta przez jednostkę pod poszerzenie drogi gminnej stanowiła odrębny środek trwały. Analogiczną sytuację stwierdzono w przypadku dokumentu OT nr UGG.2611.1.2022 z dnia 9 maja 2022 roku;
 - przyjęto na stan środków trwałych nieruchomości gruntową wydzieloną zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego pod drogi publiczne, obręb Rząśnia o powierzchni 0,5386ha na podstawie OT UGG.2611.13.2021 z dnia 30 grudnia 2021 roku, wartość 112.009,26 zł, na podstawie decyzji z dnia 28 września 2021 roku - decyzja uprawomocniła się w dniu 19 października 2021 roku. Zatem środek trwały wprowadzono do ewidencji z opóźnieniem, z naruszeniem art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, a w konsekwencji również odpisu amortyzacyjnego zaczęto dokonywać z opóźnieniem. Analogiczne nieprawidłowości stwierdzono także w przypadku innych środków trwałych (np. zwiększenie wartości środka trwałego – budynek żłobka – OT nr 10/2021/MK z dnia 31 grudnia 2021 roku, wartość 407.013,55 zł, w tym 011 - 366.282,83 zł, protokół odbioru robót z dnia 26 lipca 2021 roku, rejestracja żłobka nastąpiła w dniu 31 sierpnia

2021 roku; przyjęcie na stan środków trwałych nowego budynku Urzędu Gminy w Rzaśni - OT nr 3/2021/MK z dnia 25 listopada 2021 roku (w księgach - 9 grudnia 2021 roku), wartość 7.244.366,12 zł, OT nr 4/2021/MK z dnia 25 listopada 2021 roku, wartość 9.474.284,65 zł oraz OT 9/2021/MK wartość 125.402,39 zł, razem 16.844.053,06 zł, pozwolenie na użytkowanie wydane przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Pajęcznie z dnia 21 kwietnia 2021 roku, sprostowane postanowieniem z dnia 11 czerwca 2021 roku);

- plac zabaw (siłownia) został wprowadzany do ewidencji jako jeden środek trwały. Biorąc pod uwagę definicję środka trwałego określoną w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, gdzie wskazano, że przez środki trwałe rozumie się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, uznać należy iż urządzenia do ćwiczeń stanowią oddzielne środki trwałe. Każde urządzenie jest bowiem kompletne i zdatne do użytku niezależnie od innego urządzenia. Należało je ująć w podgrupie 809 - Pozostałe narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane - ze stawką umorzenia 20%.
2. Stwierdzono nieprawidłową budowę kont 011 - Środki trwałe oraz 013 - Pozostałe środki trwałe. Konta syntetyczne były w jednostce jednocześnie kontami analitycznymi, co przeczyło regule wskazanej w art. 16 ustawy o rachunkowości, w myśl której - konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Konto syntetyczne posiada trzy znaki, a każdy następny symbol (czwarty i dalej) stanowi już analitykę tego konta. Zatem wszystkie konta z co najmniej czterema symbolami winny dać obroty konta o trzyznakowym symbolu, bowiem w przypadku posiadania analityki na danym koncie, księgowanie na koncie syntetycznym nie powinno być możliwe przy prawidłowych parametrach systemu księgowego, czego jednostka nie dochowała.
3. W zakresie przeprowadzonej przez jednostkę inwentaryzacji stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- zgodnie z Instrukcją inwentaryzacyjną - po zakończeniu spisu z natury i dokonaniu ostatniego zapisu na arkuszu zespół spisowy powinien zamieścić adnotację o następującej treści: „Arkusze zawiera pozycję od ... do ...”. Z arkuszy przedstawionym inspektorom kontroli wynikało, że zespoły dokonywały adnotacji niezgodnych z obowiązującą instrukcją: „Spis zakończono na str. ... poz. ...”;
 - zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów - drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia

ewentualnych różnic. Z kolei w ust. 2 art. 26 ww. ustawy wskazano, że inwentaryzacją drogą spisu z natury obejmuje się również znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone jej do sprzedaży, przechowania, przetwarzania lub używania, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu. Obowiązek ten nie dotyczy jednostek świadczących usługi pocztowe, transportowe, spedycyjne i składowania. Zatem majątek oddany w nieodpłatne użytkowanie Gminnemu Ośrodkowi Zdrowia w Rzaśni (GOZ) winien zostać zinwentaryzowany w pierwszej kolejności przez GOZ, a wyniki przedstawione właścicielowi. Z przedstawionych dokumentów inwentaryzacyjnych wynikało, że arkusz nr 56/2020 i 57/2020 o wartości 18.655,51 zł i arkusz nr 58/2020 – 3.999,99 zł dotyczyły wyposażenia w użytkowanego przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Rzaśni. Spisu z natury dokonał nie GOZ, a zespół spisowy złożony z pracowników Urzędu Gminy w Rzaśni, co naruszało art. 26 ust.2 ww. ustawy;

- stosownie do postanowień Instrukcji inwentaryzacyjnej - inwentaryzację w drodze weryfikacji stanów ewidencyjnych przeprowadzają pracownicy prowadzący zgodnie z zakresem czynności - konta analityczne i syntetyczne. Jednak przedstawione protokoły weryfikacji zawierały jedynie podpisy pracowników księgowości jako osób weryfikujących, czyli osób prowadzących konta syntetyczne. Brakowało zatem podpisów osób odpowiedzialnych za prowadzenie kont analitycznych. Protokoły weryfikacyjne zawierały również salda kont, które zinwentaryzowano poprzez potwierdzenie salda i spis z natury, zatem protokoły te stanowiły niejako podsumowanie inwentaryzacji, a nie dokumentację z weryfikacji jako jednej z metod inwentaryzacji majątku jednostki;
- protokoły weryfikacji oraz inne dokumenty inwentaryzacyjne nie odpowiadały wzorom zamieszczonym w instrukcji inwentaryzacyjnej;
- salda dotyczące należności z tytułu zajęcia pasa drogi publicznej stanowią należności publicznoprawne. W myśl art. 26 ust.1 pkt 3 ustawy o rachunkowości - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w art. 26 ust.1 pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Jednostka zastosowała w powyższym zakresie nieprawidłową metodę - potwierdzenia sald (kwota 1.832,78 zł);
- konto 030 - Długoterminowe aktywa finansowe – udziały w spółkach prawa handlowego zinwentaryzowano poprzez potwierdzenie salda, a w myśl art. 26 ust.1 pkt 3 ustawy o rachunkowości - udziały inwentaryzuje się w drodze weryfikacji;
- osoby materialnie odpowiedzialne za powierzone składniki majątku zgodnie z Instrukcją inwentaryzacyjną były zobowiązane złożyć oświadczenia wstępne przed rozpoczęciem czynności inwentaryzacyjnych oraz

oświadczenia końcowe – po zakończeniu spisu z natury. W przedstawionych dokumentach brakowało wskazanych oświadczeń od 7 osób. Na pozostałych oświadczeniach brakowało dat;

- w § 11 pkt 10 Instrukcji inwentaryzacyjnej wskazano, że zespół spisowy po zakończeniu czynności spisowych sporządza pisemne sprawozdanie z przebiegu spisu z natury, ujmując w nim rozliczenie pobranych arkuszy spisowych i przekazuje wszystkie arkusze spisu z natury wraz z innymi dokumentami przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej. W przedstawionej dokumentacji brak było przedmiotowych sprawozdań;
- z zarządzenia nr 72/2020 z dnia 8 grudnia 2020 roku wynikało, iż po zakończeniu spisu z natury Przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej przedłożył całość dokumentacji wraz ze sprawozdaniem końcowym z przeprowadzonego spisu Skarbnikowi Gminy w terminie do dnia 15 stycznia 2021 roku. Jednak samo zarządzenie odnosiło się do inwentaryzacji wszystkich aktywów i pasywów, a nie tylko tych, które podlegają spisowi z natury. Jednostka nie przedstawiła sprawozdania końcowego z przeprowadzonego spisu.

4. Kontroli poddano zgodność danych z ewidencji gruntów prowadzonej przez Powiat Pajęczański z prowadzoną przez jednostkę ewidencją środków trwałych w grupie 0. Stwierdzono rozbieżności, według zestawienia gruntów z powiatowej ewidencji podmiot: „Rząśnia” (podmiot: „Gmina Rząśnia”, „Gmina Rząśnia - mienie komunalne”) dysponowała 194,1992 ha gruntów na dzień 6 października 2022 roku, a według ewidencji środków trwałych prowadzonej w Urzędzie Gminy Rząśnia na koncie 011 w grupie 0 jest ponad 186 ha. Jednostka wyjaśniła, iż: Starostwo Powiatowe w Pajęcznie w 2020 prowadziło prace związane z modernizacją ewidencji gruntów i budynków dla obrębu Rząśnia co przyczyniło się do dokładniejszych pomiarów i ich zmiany powierzchni. Ponadto, jednostka wyjaśniała w pewnym zakresie źródła niezgodności, deklarując że przystąpi do usunięcia niezgodności w zakresie posiadanego majątku w ewidencji w grupie 0.

Ujawniona rozbieżność świadczy o nieprawidłowym funkcjonowaniu kontroli zarządczej, poprzez brak komunikacji między poszczególnymi referatami Urzędu Gminy w Rząśni.

Należy też wskazać, że omawiane niezgodności powinny być ujawniane w wyniku inwentaryzacji, bowiem zgodnie z § 8 ust.1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości.

W zakresie rozliczenia budżetu z samorządowymi jednostkami organizacyjnymi

Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie udzielenia dotacji przedmiotowej dla zakładu budżetowego. W Gminie Rząśnia funkcjonuje zakład budżetowy - Zakład Gospodarki Komunalnej w Rząśni. W dniu 30 września 2020 roku do Urzędu Gminy w Rząśni wpłynął projekt planu finansowego na rok 2021 Zakładu Gospodarki Komunalnej w Rząśni. Oszacowano planowaną sprzedaż m³ wody i odbioru ścieków na podstawie danych z lat ubiegłych.

Zgodnie z art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2028 ze zm.) - rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu.

W roku 2021 w Gminie Rząśnia obowiązywały uchwały:

- uchwała nr XX/149/2020 Rady Gminy Rząśnia z dnia 11 grudnia 2020 roku w sprawie ustalenia dopłat dla taryfowej grupy odbiorców usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków na 2021 rok. Ustalono dopłatę do 1 m³ wody w wysokości 1,42 zł dla grupy taryfowej GI. Cena 1 m³ wody z uwzględnieniem dopłaty dla odbiorców GI obejmujących mieszkańców gminy Rząśnia wynosiła 1,20 zł netto. Uchwałą ustalono też dopłatę do 1 m³ odebranych ścieków od mieszkańców Gminy Rząśnia w wysokości 4,56 zł. Cena odbioru 1m³ ścieków z uwzględnieniem dopłaty dla mieszkańców Gminy wynosiła 1,39 zł netto;
- wskazana uchwała została zastąpiona uchwałą nr Rady Gminy nr XXVI/183/2021 z dnia 6 lipca 2021 roku w sprawie ustalenia dopłat dla taryfowej grupy odbiorców usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków na rok 2021. Ustalono dopłatę do 1m³ wody w wysokości 1,57 zł dla grupy taryfowej GW. Cena 1 m³ wody z uwzględnieniem dopłaty dla odbiorców GW obejmujących mieszkańców gminy Rząśnia wynosiła 1,20 zł netto. Uchwałą ustalono też dopłatę do 1 m³ odebranych ścieków od mieszkańców Gminy Rząśnia w wysokości 4,76 zł. Cena odbioru 1 m³ ścieków z uwzględnieniem dopłaty dla mieszkańców Gminy wynosiła 1,39 zł netto. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 2 lipca 2021 roku;
- uchwała nr XX/150/2020 Rady Gminy Rząśnia z dnia 11 grudnia 2020 roku w sprawie opłaty za 1 m³ ścieków komunalnych dowożonych do oczyszczalni ścieków w Rząśni. Ustalono opłatę za 1 m³ ścieków komunalnych dowożonych przez podmioty uprawnione do świadczenia usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, do punktu zlewnego w oczyszczalni ścieków w Rząśni w wysokości 3,73 zł netto plus obowiązująca stawka VAT.

Kwota dotacji została oszacowana na podstawie prognozowanego zużycia/odprowadzenia m³ wody/ścieków x uchwalona stawka dopłat: woda 245.000m³ x 1,42 zł netto = 347.900 x 8% VAT = 375.732,00 zł; ścieki 110.000m³ x 4,45 zł netto = 501.600,00 zł x 8% VAT = 541.728,00 zł; **beczka asenizacyjna 1.900 sztuk x 78,50 zł netto = 149.169 x 8% = 161.103,00 zł.** Razem: 1.078.563,00 zł.

W kalkulacji kwoty dotacji ujęto odbiór ścieków beczką asenizacyjną, jednak uchwała nr XX/150/2020 Rady Gminy Rząśnia z dnia 11 grudnia 2020 roku dotyczyła ustalenia opłaty za 1 m³ ścieków komunalnych dowożonych do

oczyszczalni ścieków w Rzęśni, a nie dopłaty do 1 m³ ścieków komunalnych. Świadczy też o tym podstawa prawna przedmiotowej uchwały, bowiem wskazano w niej oprócz art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym jedynie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 o gospodarce komunalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 679), który stanowi, iż organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego. Nie wskazano tu wspomnianego wcześniej art. 24 ust. 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, stanowiącym o możliwości dopłat dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. W związku z powyższym dotacja przedmiotowa została ustalona w nieprawidłowej wysokości (plan 161.103,00 zł, wykonanie 240.652,62 zł).

Plan dotacji odzwierciedlała uchwała nr XXII/163/2021 Rady Gminy Rzęśnia z dnia 26 stycznia 2021 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Rzęśnia na 2021 rok, gdzie w pozycji: dotacja przedmiotowa z budżetu dla samorządowego zakładu budżetowego – dział 900, rozdział 90017, § 2650 ujęto kwotę 1.108.563,00 zł.

Załącznik nr 6 do powyższej uchwały zawierał plan finansowy Zakładu Gospodarki Komunalnej w Rzęśni, zgodnie z którym - przychody i koszty w roku 2021 planowane były w kwocie 2.536.655,00 zł, w tym dotacja z budżetu w kwocie 1.108.563,00 zł, z tego:

- woda i ścieki – 1.078.563,00 zł,
- **wymiana wodomierzy – 10.000,00 zł,**
- **wymiana i naprawa hydrantów – 20.000,00 zł.**

Zgodnie z definicją określoną w art. 130 ustawy o finansach publicznych - dotacje przedmiotowe są to środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. To samo stanowi art. 219 ww. ustawy, w myśl którego z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje przedmiotowe dla samorządowych zakładów budżetowych, kalkulowane według stawek jednostkowych. Zaplanowana kwota dotacji przedmiotowej na wymianę wodomierzy i hydrantów w łącznej kwocie 30.000,00 zł nie wynikała z żadnej uchwały organu stanowiącego, jednostka nie przedstawiła żadnej kalkulacji stawek co do usług wymiany wodomierzy oraz hydrantów, która byłaby podstawą przyznania dotacji przedmiotowej w tym zakresie, co naruszało wskazane przepisy ustawy o finansach publicznych.

Rozliczenie dotacji na kwotę 1.108.563,00 zł Zakład Gospodarki Komunalnej sporządził w dniu 25 stycznia 2022 roku (dopłata do wody i ścieków) oraz w dniu 27 stycznia 2022 roku (wymiana wodomierzy, hydrantów). Z rozliczenia wynikało, że w roku 2021 środkami z dotacji dofinansowano: sprzedaż wody (według taryfy) – 374.347,32 zł netto; odbiór ścieków (według taryfy) – 400.343,53 zł netto; awarie sieci wodociągowej – 63.588,50 zł netto; odbiór ścieków beczką asenizacyjną – 240.652,62 zł netto.

W rozliczeniu dotacji wskazano, że wydatki na naprawę awarii sieci wodociągowej w wysokości 63.588,50 zł netto Zakład pokrył z opisywanej dotacji przedmiotowej, która dotyczyła dopłat do 1 m³ wody i odebranych ścieków dla taryfowej grupy

odbiorców tych usług obejmujących mieszkańców gminy Rząśnia, a nie napraw awarii - jako odrębnej pozycji dotowanych usług.

Kwotę dotacji w wysokości 30.000,00 zł na wymianę wodomierzy oraz wymianę i naprawę hydrantów również rozliczono, uznając za wydatkowaną zgodnie z przeznaczeniem. Jednak jak zaznaczono we wcześniejszej części wystąpienia przyznanie dotacji przedmiotowej w tym zakresie nie miało podstaw prawnych.

Tym samym dotacja przedmiotowa w kwocie 334.241,12 zł (63.588,50 zł – awarie sieci wodociągowej; 30.000,00 zł – wymiana wodomierzy/hydrantów; 240.652,62 zł – odbiór ścieków beczką asenizacyjną) została przekazana z naruszeniem wskazanych powyżej reguł przekazywania dotacji przedmiotowej na rzecz samorządowego zakładu budżetowego.

Rada Gminy Rząśnia podjęła w dniu 29 grudnia 2022 roku uchwałę nr XXXIX/290/2022 w sprawie dopłat ściekowych stosowanych przy wykonywaniu usług opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na 2023 rok.

W zakresie wydatków na świadczenia zdrowotne

Stwierdzono, że wydatki ponoszone z budżetu Gminy na finansowanie zakupu świadczeń gwarantowanych, na podstawie art. 9a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.) kwalifikowano błędnie jako dotację.

Zgodnie z art. 9b ust.1 ww. ustawy – świadczenia gwarantowane, o których mowa w art. 9a ustawy, są finansowane na podstawie umowy zawartej pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego a świadczeniodawcą wyłonionym – co do zasady - w drodze konkursu ofert. Stosownie do art. 9b ust.5 ustawy – umowa określa w szczególności: 1) rodzaj, zakres i liczbę udzielanych świadczeń gwarantowanych, warunki oraz organizację udzielania tych świadczeń; 2) okres jej obowiązywania; 3) kwotę zobowiązania oraz zasady rozliczeń, z uwzględnieniem taryfy świadczeń, w przypadku jej ustalenia; 4) sposób i tryb kontroli wykonania umowy.

Wydatki ponoszone na podstawie omawianej umowy nie mają statusu dotacji, są identyfikowane jako wydatki poniesione na zakup usług.

Ponadto ustalono, że w przypadku dofinansowania konsultacji alergologicznych, w umowie zawartej przez Gminę z podmiotem leczniczym określono, że wynagrodzenie ryczałtowe roczne lekarza specjalisty alergologa wynosi 14.400,00 zł. Określono też dodatkowe kryterium dofinansowania wskazanych świadczeń – **minimalna liczba pacjentów korzystających ze świadczeń nie może być w roku niższa niż 120 osób (wizyt)**. Z wykazu osób korzystających z konsultacji alergologicznych dołączonym do rozliczenia wynikało, iż osób tych w roku 2021 było **103**.

W związku z powyższym konsultacje alergologiczne udzielone przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Rząśni na kwotę 14.400,00 zł nie powinny zostać sfinansowane ze środków budżetowych, ponieważ nie spełniono wskazanego kryterium minimalnej liczby pacjentów, którym świadczone były usługi.

Po wskazaniu przez inspektorów kontroli ww. nieprawidłowości jednostka wezwała podmiot leczniczy do zwrotu środków wraz z odsetkami. Środki w kwocie 14.400,00 zł + odsetki 1.491,00 zł wpłynęły na rachunek bankowy Urzędu Gminy w Rzęśni w dniu 31 października 2022 roku.

W zakresie relacji dochodów i wydatków związanych z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi

Plan dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu gospodarki odpadami na 31 grudnia 2021 rok wynosił 353.312,00 zł, a plan wydatków 1.890.365,00 zł. Różnica między planowanymi dochodami a planowanymi wydatkami wynosiła (-) 1.537.053,00 zł. Powyższe stanowiło naruszenie zasady bilansowania się finansowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, która wynikała z art. 6r ust. 1, 1aa, 2 i 2c ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zm.). Rada gminy zobowiązana jest do zmiany wysokości stawek opłaty za gospodarowanie odpadami, o ile nie jest możliwe ograniczenie kosztów, np. poprzez zmniejszenie, w granicach określonych prawem, częstotliwości odbioru wybranych lub wszystkich frakcji odpadów, zmniejszenie kosztów działalności informacyjno-edukacyjnej itp. Natomiast, gdy ustalenie stawki na zbyt niskim poziomie spowoduje trwałą nierównowagę, wójt gminy zobowiązany jest przeprowadzić kalkulację kosztów jednostkowych i zaproponować radzie uchwalenie zmienionej stawki na poziomie zapewniającym zrównoważenie dochodów z wydatkami.

Uchwałą nr XXX/229/2021 z dnia 23 grudnia 2021 roku Rada Gminy Rzęśnia zdecydowała o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wynikających z różnicy powstałej pomiędzy środkami pozyskanymi z opłat za zagospodarowanie odpadami komunalnymi, a kosztami funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą Wójt Gminy, Skarbnik Gminy oraz pracownicy merytoryczni w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić, by każda czynność prawna, która może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, posiadała kontrasygnatę skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej, zgodnie z wymogiem określonym w art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.
2. Umowy dotyczące zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, na podstawie art. 72 ust.1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,

zawierać w ramach limitu, o którym mowa w art. 212 ust.1 pkt 6a ww. ustawy.

3. Do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zaliczać dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych, spełniając tym samym wymogi wynikające z § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Operację ewidencjonować na kontach Wn 800 – Fundusz jednostki i Ma 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych.
4. Zapewnić, aby w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego były ujmowane wszystkie operacje gospodarcze dotyczące tego okresu sprawozdawczego, na podstawie dowodów źródłowych, o których mowa w art. 20 ust.2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
5. Zapewnić prawidłowe sporządzanie sprawozdań Rb-N – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, przestrzegając przepisów rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
6. Dokonać analizy stosowanych schematów ewidencji w zakresie dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, tak by zapewnić ewidencjonowanie tych dochodów w kwotach netto w klasyfikacji budżetowej, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
7. Zapewnić wykazywanie danych wynikających z sald kont księgowych we właściwych pozycjach zarówno w bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, jak i w bilansie jednostki budżetowej.
8. Zapewnić wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych danych dotyczących skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych zgodnie z wymogami określonymi w § 3 ust.1 pkt 8 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.).
9. Zapewnić, by podstawą zapisu każdego zdarzenia w księgach rachunkowych były - w myśl art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości - dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej (są nimi m.in. dowody zewnętrzne obce - otrzymane od kontrahentów), tak aby księgi rachunkowe prowadzić rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, zgodnie z art. 24 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z art. 20 ust. 4 ww. ustawy, dopiero w przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych, kierownik jednostki może zezwolić na udokumentowanie operacji gospodarczej za pomocą księgowych dowodów zastępczych (w szczególności - polecenie księgowania), sporządzonych przez osoby dokonujące tych operacji. Nie może to jednak dotyczyć operacji

gospodarczych, których przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów i usług oraz skup metali nieżelaznych od ludności.

10. Zapewnić ewidencję operacji gospodarczych polegających na płatności dochodów kartą na odpowiednim koncie zespołu 1 (konto 141), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
11. W sprawozdaniu Rb-NDS za 2022 rok wykazać prawidłową kwotę przychodów wykonanych, uwzględniając okoliczność utraty kwoty 5.000.000 zł, która to kwota nie może być ujmowana jako wykonane przychody z lat ubiegłych, które można wykorzystać do finansowania potrzeb budżetu Gminy, np. w zakresie sfinansowania deficytu budżetu.
12. Zapewnić dokonywanie czynności sprawdzających w zakresie składanych przez podatników deklaracji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. W razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, stosownie do art. 274a §1 i 2 ustawy, wzywać podatników do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeśli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku, a także wzywać podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelność danych w niej zawartych.
13. Zapewnić załatwianie spraw podatkowych w terminach określonych w art. 139 i art. 140 ustawy Ordynacja podatkowa.
14. Zapisów w ewidencji dotyczących przypisów i odpisów na kontach podatników dokonywać zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
15. Bieżąco i terminowo podejmować czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości podatkowych, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku, poz. 479 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.
16. Podjąć czynności zmierzające do podjęcia przez Radę Gminy uchwały, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w sprawie zasad, sposobu i trybu udzielania ulg, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz organu lub osoby uprawnionych do udzielania ulg.
17. Podjąć czynności zmierzające do podjęcia przez Radę Gminy uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

18. Od nieterminowych wpłat czynszów za najem lokali mieszkalnych i użytkowych oraz wpłat z tytułu umów dzierżawy pobierać odsetki za nieterminowe płatności, zgodnie z art. 42 ust.5 ustawy o finansach publicznych.
19. Zapewnić dokonywanie waloryzacji stawek czynszu najmu lokali mieszkalnych zgodnie z postanowieniami zawartych umów.
20. Zapewnić sporządzanie i podawanie do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
21. Zamówienia publicznego na usługi doradztwa podatkowego udzielać przestrzegając przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych, w sytuacji w której – ustalona z należytą starannością - wartość zamówienia przekroczy kwotę 130.000 zł.
22. Zobowiązania wieloletnie związane z realizacją przedsięwzięć zaciągać w ramach upoważnienia ustalonego w uchwale Rady Gminy w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, na podstawie art. 228 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
23. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego ustalać kwotę wadium stosownie do art. 281 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, czyli w wysokości do 1,5% wartości zamówienia.
24. Przestrzegać art. 98 ust.5 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - zwrotu wadium złożonego w innej formie niż w pieniądzu należy dokonać poprzez złożenie gwarantowi lub poręczycielowi oświadczenia o zwolnieniu wadium.
25. Wydatki na roboty budowlane, których efektem jest przebudowa środka trwałego, identyfikować jako wydatki majątkowe, zwiększające wartość środka trwałego, zgodnie z art. 31 ust.1 ustawy o rachunkowości.
26. Ewidencji księgowej na koncie 011 - Środki trwałe, dokonywać zgodnie z art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, w myśl którego - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
27. Zapewnić, by ewidencja operacji gospodarczych w księgach rachunkowych odbywała się z zachowaniem art. 16 ustawy o rachunkowości, gdzie wskazano, że konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Konto syntetyczne nie może być jednocześnie kontem analitycznym, o czym stanowi również zakładowy plan kont jednostki.
28. Prawidłowo identyfikować ujmowane w ewidencji księgowej środki trwałe, jako pojedyncze obiekty inwentarzowe, mając na uwadze definicję środka trwałego sformułowaną w art. 3 ust.1 pkt 15 ustawy o rachunkowości.
29. Inwentaryzacji majątku gminy dokonywać z zachowaniem zasad wynikających z art. 26 i art. 27 ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi.

30. Dotacje przedmiotowe dla zakładu budżetowego planować i przekazywać jako dopłatę do określonych rodzajów wyrobów lub usług, według ustalonych przez Radę Gminy stawek jednostkowych.
31. Zaniechać planowania wydatków na sfinansowanie zakupu gwarantowanych świadczeń, na podstawie art. 9a i art. 9b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jako wydatków dotacyjnych.
32. Wzmocnić nadzór nad przestrzeganiem umów dotyczących zakupu świadczeń gwarantowanych, mając na uwadze warunki finansowania świadczeń ustalone w umowach.
33. Corocznie przy planowaniu budżetu Gminy podejmować czynności w celu zbilansowania dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z wydatkami przeznaczonymi na finansowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, chyba że Rada Gminy podejmie uchwałę, o której mowa w art. 6r ust. 2da ww. ustawy²².

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

²² Przepis obowiązuje od dnia 23 września 2021 roku, wprowadzony na mocy ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1648).

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Rzaśnia,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Rzaśnia,
3. aa